

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 1745/24
10.7.2024.године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Меланије Сантовац, као председника већа, Драгане Марчетић и Александре Лековић, чланова већа, у парници по тужби тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Бранка Голубовић, адвокат из Београда, Голсвордијева 14/4, против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Данило Недељковић, адвокат из Београда, Краља Милана 33, ради утврђења ништавости и раскида уговора о доживотном издржавању, одлучујући о жалби тужиље изјављеној против пресуде Другог основног суда у Београду П 290/17 од 15.9.2023.године, у седници одржаној 10.7.2024.године, донео је

ПРЕСУДУ

ПОТВРЂУЈЕ СЕ пресуда Другог основног суда у Београду П 290/17 од 15.9.2023.године у ставу првом изреке и жалба тужиље у наведеном делу **ОДБИЈА**, као неоснована.

УКИДА СЕ пресуда Другог основног суда у Београду П 290/17 од 15.9.2023.године у ставу другом и трећем изреке и предмет **ВРАЋА** првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Другог основног суда у Београду П 290/17 од 15.9.2023.године, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев да се утврди да је уговор о доживотном издржавању закључен између ВВ као примаоца издржавања и туженог ББ ништав и као такав не производи правно дејство.

Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован евентуални тужбени захтев (у изреци наведено алтернативни тужбени захтев) да се раскине уговор о доживотном издржавању закључен између ВВ као примаоца издржавања и туженог ББ.

Ставом трећим изреке, обавезана је тужиља да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 229.500,00 динара.

Тужила је против наведене првостепене пресуде благовремено изјавила жалбу због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Апелациони суд у Београду испитао је првостепену пресуду у границама разлога одређених у члану 386. Закона о парничном поступку ("Сл. гласник РС", бр.72/11 са изменама и допунама) и нашао да је жалба делимично основана.

У првостепеном поступку у односу на одлуку садржану у ставу првом изреке није учињена битна повреда одредаба парничног поступка прописане чланом 374. став 2. тачке 1,2,3,5,7. и 9. ЗПП, на које другостепени суд пази по службеној дужности, а у односу на овај део побијане пресуде није учињена ни битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП, на коју се указује у жалби јер побијана пресуда у наведеном делу садржи јасне и непротивречне разлоге о битним чињеницама.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила и сада пок.ВВ су били у браку све до смрти ВВ 14.5.2016.године и они су у својству примаоца издржавања 13.7.2010.године закључили уговор о доживотном издржавању са ГГ, као даваоцем издржавања и наведени уговор је раскинут 24.4.2014.године, те је закључен уговор о доживотном издржавању са ДД, као даваоцем издржавања, који је раскинут 14.3.2016.године, те је истог дана сада пок.ВВ закључио уговор о доживотном издржавању са ББ, као даваоцем издржавања и чланом 3. уговора је предвиђено да ће прималац издржавања потписивањем уговора дати сагласност да се после његове смрти на даваоца пренесе 1/2 идеалних делова на двособном стану са лођом од 2,42m², бр.18, корисне површине 50m², грађевинске површине 51m², који се налази на трећем спрату зграде у ..., ..., по структури двособан, на кп ..., уписан у ЛН ... КО ..., са припадајућим подрумом, заједно са свим покретним стварима, које су се затекле у стану у моменту смрти. Истога дана закључен је и уговор о доживотном издржавању између овде тужиле, као примаоца издржавања и овде туженог, као даваоца издржавања, који је правноснажно раскинут пресудом Другог основног суда у Београду П 2986/18 од 05.12.2018.године.

Пре закључења уговора, који је предмет тужбеног захтева, сада пок.ВВ је био прегледан од стране психолога 27.02.2016.године, ..., која је закључила да је прималац издржавања способан за самостално расуђивање и одлучивање и управљање сопственом имовином, сада пок.ВВ прегледан и од стране неуропсихијатра ..., који је утврдио да прималац издржавања има благ когнитивни поремећај и да је његов актуелан психички статус у оквиру старосне доби, да има увид у сопствено стање и интересе и да је способан за самостално одлучивање и управљање сопственом имовином.

Утврђено је да је тужени је ангажовао жену и свог пријатеља, чија имена суд у доказном поступку није могао да утврди, како би одржавали стан и старали се о примаоцима издржавања. За време трајања спорног уговора тужени се није појављивао редовно код ВВ и није га снабдевао свим неопходним стварима. Сада пок.ВВ се разболео, због чега је морао да буде хоспитализован и у здравственој установи је преминуо након десет дана. Током боравка на ВМА ЂТ је довозио овде тужилу како би

посетила свог супруга, а након смрти ВВ исти је сахрањен, али суд није могао да утврди ко је платио сахрану због недостатка писаних доказа.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је применом одредаба члана 194. став 1. и члана 203. Закона о наслеђивању одлучио као у изреци побијане пресуде.

По налажењу првостепеног суда, сада пок. ВВ је у тренутку закључења уговора био лошег здравственог стања, али није био неспособан за закључивање правних послова о отуђивању имовине. Имајући у виду медицинску документацију, те налаз и мишљење судског вештака за област медицине прим др Предрага Тасовца (дат у у овом поступку 15.12.2022. године на основу расположиве медицинске документације из времена настанка спорног правног посла) сада пок. ВВ је био свестан коју је исправу у конкретном случају потписао и са којим последицама. Такође, су неосновани и наводи тужбе да предметни уговор о доживотном издржавању није представљао никакву неизвесност за туженог због болести и старости примаоца издржавања јер није достављена медицинска документација из које би произишло да је прималац издржавања био таквог здравственог стања да је било извесно да ће се његова смрт десити у кратком временском периоду. Медицинским вештачењем је утврђено да се прималац издржавања отежано креће, да има болове у леђима, да је способан за самостално расуђивање и ниједан доказ везан за здравље сада пок. ВВ не доводи до закључка да је био близу смрти након закључења уговора са туженим.

По налажењу првостепеног суда, неосновани су и наводи тужиле да тужени није извршавао своје обавезе из предметног уговора о доживотном издржавању јер је тужени обезбедио помоћ у кући за сада пок. ВВ и АА, а чињенице ко је давао новац за набавку хране и ко је платио сахрану суд није могао да утврди јер ниједна страна није доставила материјалне доказе о томе, већ постоје искази странака и сведока који су контрадикторни. У току доказног поступка су наведени и други уговори о доживотном издржавању, али су они правно ирелевантни за другачију одлуку у овом спору.

Првостепени суд је одбио и евентуални тужбени захтев (који је означен као алтернативни) којим је тражен раскид предметног уговора налазећи да тужилца не може да тражи да се раскине овај уговор, с обзиром да није била страна уговорница. Првостепени суд сматра да нема места раскиду уговора, већ само евентуално ништавости, односно поништењу истог.

Супротно жалбеним наводима тужиле, правилно је првостепени суд, ставом првим изреке, одбио као неоснован основни тужбени захтев да се утврди да је предметни уговор о доживотном издржавању закључен између сада пок. ВВ као примаоца издржавања и туженог ништав и да као такав не производи правно дејство. Наиме, стварна воља уговорних страна је било закључење уговора о доживотном издржавању са правима и обавезама предвиђеним уговором. Могућност преузимања вољних радњи, уз свест о преузетим правним радњама и њиховим последицама представља услов пуноважности одређеног правног посла и у конкретном случају, код сада пок. примаоца издржавања, као једне од уговорних страна, приликом закључења спорног уговора свест о наведеном је постојала. Спорни уговор је правно ваљан и не постоји разлог његове апсолутне ништавости, нити је доказано да је уговор закључен

како би се изиграла наследна права законских наследника. Наиме, истог дана су сада пок. ВВ и његова супруга, овде тужилца АА закључили два уговора о доживотном издржавању као примаоца издржавања са туженим ББ, као даваоцем издржавања. Жалбеним наводима не доводи се у сумњу закључак првостепеног суда да је неоснован тужбени захтев којим је тражено да се утврди да је уговор о доживотном издржавању закључен између сада пок. ВВ и туженог ништав.

Међутим, не може се прихватити као правилан закључак првостепеног суда да је неоснован евентуални тужбени захтев, којим је тражено да се раскине уговор о доживотном издржавању закључен између сада пок. ВВ, као примаоца издржавања и туженог ББ, као даваоца издржавања. Наиме, због погрешне примене материјалног права битне чињенице за правилну одлуку о евентуалном тужбеном захтеву за раскид предметног уговора нису утврђене, а разлози које је првостепени суд дао су противречни. Побијана пресуда се у наведеном делу не може са сигурношћу испитати.

Наиме, првостепени суд утврђује да тужилца не може да захтева раскид уговора, с обзиром да није била страна уговорница, што значи да суд сматра да није активно легитимисана да постави тужбени захтев за раскид предметног уговора. Међутим, уговор о доживотном издржавању је теретни правни посао, тако да без обзира што Закон о наслеђивању не прописује изричито да раскид уговора због неиспуњења обавезе могу да траже наследници примаоца издржавања, ово овлашћење законских наследница произилази из члана 124. Закона о облигационим односима јер уговор има имовинскоправно дејство на законске наследнике, који би у случају раскида имали право на наслеђивање имовине, која је била предмет располагања уговором о доживотном издржавању. Стога, тужилца као законски наследник свог супруга, сада пок. ВВ, има правни интерес и овлашћење да води поступак за раскид уговора због неизвршавања уговорних обавеза примаоца издржавања.

Првостепени суд у побијаној пресуди наводи да је тужени ангажовао жену и свог пријатеља, чија имена суд у доказном поступку није могао да утврди, како би одржавали стан и старали се о примаоцима издржавања (по два уговора о доживотном издржавању), да за време трајања спорног уговора тужени се није појављивао редовно код примаоца издржавања и није вршио снабдевање неопходним стварима, да је током боравка сада пок. ВВ на ВМА друго лице довозило овде тужилцу како би посетила свог супруга, а према наводима првостепеног суда није могло да се утврди ни ко је сахранио сада пок. ВВ и о чијем трошку. Такође, у списима предмета се налази правноснажна пресуда којом је раскинут уговор о доживотном издржавању закључен између овде тужилце, као примаоца издржавања и овде туженог, као даваоца издржавања, а због неиспуњења уговорних обавеза даваоца издржавања, који је за предмет имао пренос својине на другој половини предметног стана, а након смрти примаоца, овде тужилце, а који је био закључен истог дана кад и спорни уговор, који је предмет ове парнице

Како због погрешне примене материјалног права битне чињенице за одлуку о евентуалном тужбеном захтеву за раскид предметног уговора због неиспуњења обавеза даваоца издржавања нису правилно и потпуно утврђене, побијана пресуда је у ставу другом изреке укинута и предмет се враћа првостепеном суду на поновно суђење у наведеном делу, а укинута је и одлука о трошковима поступка јер зависи од коначног исхода парнице, све применом члана 391. став 1. ЗПП.

У поновном поступку, првостепени суд ће отклонити неправилности на које је указано овим решењем, те након правилно и потпуно утврђеног чињеничног стања, правилном применом материјалног права поново одлучити о преосталом тужбеном захтеву тужиље.

**Председник већа-судија
Меланија Сантовац, ср.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић